

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Pojmové znaky trestného činu

Trestným činem je pro společnost nebezpečný čin, jehož znaky jsou uvedeny v trestním zákoně. Z této definice, která je uvedena v ustanovení § 3 trestního zákona (zákon č. [140/1961](#) Sb.) jasně vyplývá, že aby čin mohl být označen jako trestný, musí splňovat dvě podmínky. V první řadě je to podmínka nebezpečnosti činu pro společnost, která se označuje za podmínku materiální.

Trestným činem je pro společnost nebezpečný čin, jehož znaky jsou uvedeny v trestním zákoně. Z této definice, která je uvedena v ustanovení § 3 trestního zákona (zákon č. [140/1961](#) Sb.) jasně vyplývá, že aby čin mohl být označen jako trestný, musí splňovat dvě podmínky. V první řadě je to podmínka nebezpečnosti činu pro společnost, která se označuje za podmínku materiální.

Nebezpečnost činu pro společnost znamená, že čin spáchaný pachatelem poruší, případně ohrozí ten zájem společnosti, který je považován za důležitý a je mu proto zákonem přiznána ochrana. Trestní zákon uvádí, že stupeň nebezpečnosti činu pro společnost je určován zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi za kterých byl čin spáchan, osobou pachatele, mírou jeho zavinění a pohnutkou. Přičemž čin, jehož stupeň nebezpečnosti pro společnost je nepatrný, není trestným činem, i když jinak vykazuje znaky trestného činu.

Vedle materiální podmínky musí být splněny i znaky uvedené v trestním zákoně, kterým se říká znaky formální. Jde o znaky objektu, objektivní stránky, subjektu a subjektivní stránky. S těmito znaky se pojí pojem skutková podstata. Skutková podstata trestného činu obsahuje znaky objektu, objektivní stránky, subjektu a subjektivní stránky trestného činu, které jsou uvedeny v trestním zákoně.

Subjektem trestného činu je jeho pachatel, proto znaky charakterizují pachatele. Jde především o věk a přičetnost (ten, kdo v době spáchaní trestného činu nedovršil patnáctý rok svého věku není trestně odpovědný, dále ten kdo pro duševní poruchu v době spáchaní činu nemohl rozpoznat jeho nebezpečnost pro společnost nebo ovládat své jednání, není za tento čin trestně odpovědný), případně jde o jinou způsobilost nebo postavení pachatele trestného činu.

Subjektivní stránkou trestného činu je zavinění, které může být buď nedbalostní nebo úmyslné, přičemž je stanoveno, že k trestnosti činu je třeba úmyslného zavinění, pokud trestní zákon nestanoví výslovně, že postačí i zavinění z nedbalosti. Dalšími znaky subjektivní stránky jsou například motiv a záměr pachatele.

Objektem trestného činu jsou zájmy společnosti, které mají být chráněny a proti kterým trestný čin směřuje. Znaky objektu nejsou zpravidla ve skutkové podstatě vyjádřeny, ale dají se z ní vždy i odvodit.

Znaky objektivní stránky trestného činu jsou jednání, následek a příčinný vztah mezi nimi. Dalšími znaky jsou například místo a čas spáchaní trestného činu.

Jak již bylo výše uvedeno, trestným činem je pouze takový čin, který splňuje jak materiální, tak i formální znaky trestného činu. To znamená, že i když je naplněna skutková podstata trestného činu,

ale tento čin není nebezpečný pro společnost, nejde o trestný čin. Stejně tak čin, který je činem nebezpečným pro společnost, ale nespĺňuje formální znaky trestného činu, není možno označit za čin trestný.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Podmíněné upuštění od trestního stíhání: racionální odklon u právnických osob](#)
- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)
- [Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení](#)
- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)